

Smeulend antipapisme

*Een onderzoek naar de berichtgeving van reformatorische kerkbladen
ten opzichte van de Roomse Kerk in de periode 1919-2005*

C.H. van den Hoven

Proloog - Recensie

RECENSIE

INHOUDSOPGAVE

- Hoofdstuk 1 - Inleiding
- Hoofdstuk 2 - Methodiek
- Hoofdstuk 3 - Analyse pausdom/antichrist
- Hoofdstuk 4 - Conclusies pausdom/antichrist
- Hoofdstuk 5 - Theoretische onderbouwing
- Hoofdstuk 6 - Interviews
- Hoofdstuk 7 - Eindconclusies
- Hoofdstuk 8 - Een woord van dank
- Hoofdstuk 9 - Nawoord
- Hoofdstuk 10 - Bronvermelding en literatuurlijst

Proloog, *Recensie* (zie ook: *Epiloog Recensie*)

"Smeulend antipapisme", zo luidt de titel van de scriptie van de hand van dhr. C.H. van den Hoven, die een onderzoek deed naar de berichtgeving over de Roomse kerk in een aantal reformatorische kerkbladen in de periode 1919-2005. Om maar direct met de deur in huis te vallen: Antipapisme betekent anti-paus(dom) en is een waarachtig kenmerk van het ware geloof dat in het getuigenis niet verborgen kan blijven. Als het antipapisme smeult, dan smeult ook de doorleving van de leer der Reformatie, namelijk die van de rechtvaardiging van de goddeloze. Ook de huidige prediking is hieraan debet. De titel van de scriptie geeft dus de kerkelijke "I don't care"-houding weer van onze dagen. Ik kan me niet voorstellen dat kerkelijk Nederland en haar buitenlandse denominaties er geen belang bij zouden hebben om hiervan nader kennis te nemen. Ik vrees echter dat de Schriftwoorden: *"Zet de oude palen niet terug, die uw vaders gemaakt hebben"*, Spr. 22:28, reeds als een "MENE, MENE, TEKEL, UPHARSIN"-handschrift op de veelheid der kerkmuren staat geschreven.

In het onderzoek wordt een viertal kerkbladen betrokken, te weten:

"De Saambinder" - kerkblad van de Ger. Gem.

"De Wachter Sions" - kerkblad van de Ger. Gem. in Ned.

"Bewaar het Pand" - kerkblad van de Chr. Ger. Kerk. (BHP)

"Kerblad der Oud Gereformeerde Gemeenten" - kerkblad OGG.

Het onderzoek is verdeeld in drie thema's: (1) visie op pausdom/antichrist, (2) kerkelijke eenwording (oecumene, SOW, PKN), (3) Europese eenwording. Het onderzoek is beperkt en claimt niet een totaal overzicht van wat de tijdrevue reeds is gepasseerd, maar staat in het kader van het vak 'journalistiek'. De scriptie "Smeulend antipapisme" omvat tien hoofdstukken, inclusief inleiding, nawoord, woord van dank en bronvermelding/literatuurlijst, plus een viertal bijlagen, te weten:

Bijlage 1: Wilhelmus à Brakel - Redelijke Godsdienst (deel 1) - visie over de antichrist.

Bijlage 2: De Europese vlag (In het Spoor, juli 2000).

Bijlage 3: De geprogrammeerde en toekomstige antichrist (In het Spoor, aug./okt. 1996).

Bijlage 4: Beoordeelde artikelen.

De titel van de scriptie "Smeulend antipapisme" is veelzeggend en duidt op een soort slaaphouding van het protestantse antipapisme in de reformatorische kerken. Die generale slaaptoestand in Neerlands kerken is dan ook duidelijk gebleken uit de resultaten van het onderzoek. In zijn nawoord steekt de auteur van de scriptie zijn beoordeling n.a.v. het onderzoek niet onder stoelen of banken: "Helaas, de reformatorische gezindte is grotendeels verroomst. Ons bijbels-protestantse erfgoed dat onze gereformeerde vaders goed en bloed heeft gekost, wordt heden ten dagen verloochend door voormannen in de brede gereformeerde gezindte."

Och, de Heere regeert en Hij heeft nog een Wezenkerk op aarde, die echter hier niet meer thuis is en op doorreis is naar de stad die fundamenten heeft, Wiens Kunstenaar en Bouwmeester God is. Doch dat kleine kuddeke weet dikwijls niet waar zij het zoeken moet; geen weg, geen uitzicht, onbekend en onbemind, eenzaam, zwijgzaam, verlaten, midden in de strijd, duizend duivels, duizend zorgen, duizend doden, geen verstand, geen gevoel, geen geloof, enkel vlees, geen antipapist, maar een hart vol papen en antichristelijke apen. En zo-een kreeg dan het verzoek om een recensie te schrijven over 'smeulend antipapisme'. Scriptie gelezen: die voor, die tegen; die tegen waren zijn nu voor en ga zo maar door; die vandaag voor zijn, zijn morgen weer tegen; vandaag een vriend, morgen je vijand; vandaag zeggen ze ja, morgen nee, net hoe de wind waait; allemaal stemmen, veel getallen, 't zal wel weer knallen; 't vuurtje begon wat te gloeien, misschien mag het boeien, daar gaat 'ie dan....

RECENSIE "SMEULEND ANTIPAPISME"

Hoofdstuk 1, *Inleiding*

In de inleiding geeft de auteur van de scriptie een kort overzicht van de affiniteit van dr. A. Kuiper en zijn kerkelijke nazaten met de Roomse kerk, waarbij de auteur opmerkt dat het kuiperiaanse neocalvinisme gebroken heeft met de oude gereformeerde opvatting, namelijk dat de paus van Rome de Antichrist is. De pro-Rome houding van de dolerende Abraham Kuiper is ook duidelijk toe te schrijven aan zijn politieke ambities. Immers, Kuiper mikte op de gunst van de rooms katholieke kiezers, waarmee hij in 1901 een coalitie aanging om de fel begeerde premierszetel te bemachtigen...

Note: Een prangende vraag hierbij is, of er niet een soortgelijk proces in de SGP-gelederen zich aan het voltrekken is. Ook de SGP mikt met een propaganda à la Feijenoord op de gunst van een breed kiezerspubliek, zowel uit de rechterflank van de gereformeerde gezindte als uit de pelagiaans, papistische PKN. En heeft de PKN niet veel meer affiniteit met Rome dan Kuiper ooit gehad heeft? Het neocalvinisme in onze dagen beperkt zich echter niet tot de PKN, maar heeft ook vaste voet aan de grond gekregen in de volle breedte van de reformatorische kerken en aanverwante bedrijven. Daarvan is de revolutionaire koerswijziging van de SGP ten aanzien van de bijbelse plaats van de vrouw (onderschreven door tal van Ger. Gem. predikanten, waaronder ds. A. Moerkerken) een sprekend bewijs. Genoemde fundamentele koerswijziging heeft alles te maken met het verlaten van de leer der Reformatie: de leer van de rechtvaardiging van de goddeloze. Het onvermijdelijke gevolg daarvan is, dat men op politiek, kerkelijk en geestelijk terrein op weg is richting Rome, hoewel men dit feit op alle mogelijke subtiële en spitsvondige manieren zal ontkennen.

Ter zake maakt de auteur van de scriptie melding van een drietal deelthema's die van fundamenteel belang zijn als het gaat over de houding jegens de Roomse kerk.

1. Is de paus de antichrist? Daar lieten de gereformeerde theologen tot 1800 geen twijfel over bestaan. Tekstverwijzingen hierbij genoemd: 2 Thess. 2:3; Openb. 13:1,11,17,18; 14:11; 17:1, 4-5; 17:8; 20:10. De voorrede van de DL, en artikel 36 van de NGB, waaruit blijkt dat de paus de antichrist is.
2. De visie op de valse oecumene, ofwel de komst van de PKN, die de paus aanspreekt met "Zijne heiligheid". De visie op de koers van de IRS, opgericht door ds. H.J. Hegger, die meerdere pausen als goede christenen ziet *en zelfs zijn lieve broeders in Christus noemt!*
3. De visie op de Europese eenwording, ofwel de EU, die sterk op Rome georiënteerd is, waarvan de antichristelijke 12-sterrenvlag het symbool is.

Note: Ook rijst hier opnieuw een prangende vraag omhoog over de rol die de SGP speelt en reeds gespeeld heeft, gezien haar participatie in het Europees Parlement. De sterk verseculariseerde SGP is absoluut geen antipapistische partij te noemen, integendeel, het SGP EU-beleid is het toppunt van opportunisme. Die houding is een aanslag op de soevereiniteit van de Staat der Nederlanden en op het nationale verbond!

Hoofdstuk 2, *Methodiek*

De auteur is selectief tewerk gegaan en heeft via de kerkbladenindex relevante artikelen opgespoord. Vervolgens heeft hij zelf een beoordelingscriteria samengesteld die echter niet bedoeld zijn om een theologisch waardeoordeel te vellen, maar veelmeer dienen om de veelheid van de gedane uitspraken te catalogiseren.

De gedachtegang t.a.v. het pausdom en de antichrist ten opzichte van de visie van de oude gereformeerde traditie zoals verwoord in de Drie Formulieren van Enigheid luidt als volgt:

1. **Behoudend** - paus is dé antichrist, zoons des verderfs, mens der zonde, het beest, de hoer van Babylon, vertegenwoordiger van de duivel, kortom, het pausdom ziet men als dé antichrist en het toekomstig bolwerk van wereldlijke en geestelijke macht.
2. **Licht afwijkend** - pausdom valse, afgodische kerk, mogelijk een antichrist; islam mogelijk een antichrist.
3. **Afwijkend** - paus niet de stedehouder van Christus, maar ook niet een antichrist. Positief over Rome en roept op tot gebed voor de paus...
4. **Sterk afwijkend** - pausdom is christelijke kerk, hoewel dwalend, paus is oprecht christen die veel goeds doet, antichrist is nog niet, maar moet nog komen. Visie à la Hegger.

Note: Ondergetekende sluit zich aan bij nummer 1, dus bij de opvattingen van de oude theologen en

die van de HC, DL, NGB, echter niet omdat zij het zeggen, maar op grond van de Schrift en het getuigenis des Geestes.

Beoordelingscriteria kerkelijke eenwording (oecumene)

1. **Zeer negatief** - Fel anti SoW, PKN is valse kerk, heult met Rome.
2. **Negatief** - PKN is valse kerk, valse grondslag; velt geen oordeel over de oecumene met Rome.
3. **Licht negatief** - SoW heeft geen verband met Rome, PKN afgekeurd vanwege plurale grondslag.
4. **Positief** - PKN is niet vals, Rome ook niet, beiden zijn zusterkerken.

Note: De 1e optie is de enige juiste optie tegen de valse oecumene. Het is of-of. We kunnen niet God dienen en de mammon.

Beoordelingscriteria Europese eenwording

1. **Zeer negatief** - EU is modern Babylon onder de macht van Rome; niet EU stemmen; geen zitting in EU-parlement.
2. **Negatief** - EU gevaar voor soevereiniteit NL, ook t.a.v. defensie; negatief over euro.
3. **Positief** - onder paraplu van machtige staten, veiligheid gewaarborgd.
4. **Zeer positief** - internationale grootmacht van betekenis; sterke economie voor NL; EU wordt militaire wereldmacht.

Note: De grote vraag is in hoeverre reformatisch Nederland aan nummer 1 van de beoordelingscriteria zal voldoen, aangezien de SGP hierin een tamelijk zuivere interkerkelijke graadmeter is die criterianummer 2 nog niet eens haalt.

Hoofdstuk 3, Analyse pausdom/antichrist

De Saambinder

Onder deze paragraaf komt ds. G.H. Kersten ter sprake, die een antipapist was, daar ook voor uit kwam in de Saambinder en in de 2e kamer. Denk aan 'de nacht van Kersten' die de val van kabinet Colijn (1) tot gevolg had. Toch blijkt Kersten t.a.v. Rome niet eenduidig te zijn, de ene keer schrijft hij dat de paus een antichrist is, een andere keer haalt hij de gereformeerde vaders aan die de paus en het pausdom dé antichrist noemen.

Onder dezelfde paragraaf (3.1.1) vermeldt de auteur van de scriptie dat er in de periode van de 2e W.O. door **papierschaarste** weinig of niets is geschreven over Rome, echter, drukkerij "De Banier" draaide op volle toeren! Van paperschaarste was dus geen sprake. Omdat de auteur, om welke reden dan ook, 'paperschaarste' als reden noemt dat de Ger. Gem. niet publiceerde, voel ik me verplicht om de waarheid recht te doen in de volgende note.

Note: Als we de houding van ds. G.H. Kersten tijdens de 2e W.O. moeten beoordelen, dan valt zijn antipapisme totaal in het niet bij zijn loyaliteit aan de Duitse bezetting in de 2e W.O. die hij als wettige NL-overheid erkende. Die pro-Duitse houding was dan ook de reden dat Kersten na de oorlog als 2e kamerlid geweigerd werd, terwijl ds. Zandt met een paar aantekeningen wel mocht terugkeren in de kamer. Zo kwalitatief was Kerstens antipapisme dus niet, aangezien de toenmalige paus en zijn jezuïtische helpers eveneens pro-Duits waren en ook de hand gehad hebben in de dood van miljoenen Joden. In dit licht is Kersten geen betrouwbare antipapist te noemen. Hij heeft Rome nooit bestreden om haar pro-Nazi houding. Kersten was nota bene voor een vervroegde capitulatie met Duitsland, omdat hij de oorlog als een diep ingrijpend strafgericht van God zag over Nederland. Dat laatste is zeker legitiem, maar zijn anti-militante en pro-Duitse houding neigen naar landverraad. In zijn artikel "Wie zal vermogen tegen God te strijden", schreef Kersten dat hij de Duitsers zag als een instrument in Gods hand om het goddeloze Europa te straffen. Kersten ging echter geheel voorbij aan het duivelse Nazi-systeem. Hij bewierookte 'het instrument' zelfs op een subtiele wijze en schreef geen woord in afkeurende zin over de verraderlijke Duitse aanval en de verwoestende bombardementen op Rotterdam en Engeland. Bovendien schreef Kersten de verdediging van de Europese Staten tegen de Duitse overmacht toe aan strijd tegen God Zelf! (SGP 1918-1948, pag. 223). Kersten pleegde hiermee een aanslag op Gods Woord en op de soevereiniteit der Staten, die van Godswege de plicht en het recht van zelfverdediging hebben om hun grondgebied en onderdanen tegen elke vorm van agressie te beschermen. Kersten bewierookte de Duitsers als engelen des gericht en veroordeelde elk verzet als zijnde een gebrek aan vernedering en een strijd tegen God Zelf. **Weerzinwekkend!** De heidenen die hier woedden en de volken die hier ijdelheid bedachten (Ps.

2:1), waren de Asmogendheden, namelijk Duitsland, Italië en Japan!

Toen dhr. A. Kaptein in 1941 als opvolger van ds. Kersten tot hoofdredacteur van 'De Banier' gekozen werd, (omdat Kersten geen beroepsjournalist was, hetgeen de Duitse bezetter verplicht stelde), was Kaptein lid van de NSB, hoewel hij dat voor de commissarissen van 'De Banier' ontkende. Kaptein werd door de commissarissen overigens verplicht conform de voorschriften van "de wettige overheid" te handelen. Onder zijn hoofdredacteurschap verschenen tal van propagandistische pro-Duitse en zelfs anti-semitische artikelen in 'De Banier', terwijl het blad met zijn landverraderlijke inhoud gedrukt werd bij drukkerij N.V. De Banier. Directeur S. Kersten jr. heeft op verzoek van vader ds. G.H. Kersten zich nota bene tot de NSB-er Max Blokzijl gewend voor het verkrijgen van drukorders. Dr. W. Fieret schrijft in zijn boek "De SGP 1918-1948" terecht dat Kersten jr. en diens vader Kersten sr. niet kieskeurig waren bij het verkrijgen van drukorders. Tegenover de Commissie voor de Perszuivering heeft ds. Zandt verklaart de artikelen van ds. Kersten, in De Banier tijdens de oorlogsperiode, niet voor zijn rekening te willen nemen. Zandt had tijdens de oorlog niets voor De Banier geschreven. De Commissie voor de Perszuivering heeft terecht geoordeeld dat 'De Banier' tijdens de oorlogsjaren de ideologie van het nationaal-socialisme had bevorderd, waarvoor zij dhr. Kaptein in zijn hoedanigheid als hoofdredacteur, ds. Kersten sr. in zijn functie als president-commissaris en Kersten jr. in zijn functie als directeur van De Banier, verantwoordelijk stelde en hen de journalistiek verbod, respectievelijk 18 maanden, 10 en 10 jaar. Ook dr. W. Fieret geeft toe dat het niet onterecht is geweest dat er strafmaatregelen zijn genomen tegen ds. Kersten en zijn zoon, vanwege hun loyale houding jegens de Duitse bezetter. (De SGP 1918-1948, pag. 252).

Kersten was verbazend inkonsekvent. Waarom zag hij Rome niet als de straffende hand van God over het afvallige christendom en Nazi-Duitsland wel? Kersten leed aan opportunisme, waarmee het gros predikanten ook in onze dagen vergeven is, inclusief de SGP. **Let wel:** het gaat niet over personen, maar over de geest die er waait. Personen laten we liggen, maar we hebben wel de strijd aan te binden tegen de geestelijke boosheden in de lucht, steeds met de hand in eigen boezem. Dan nog wat.

Het SGP-boek "Woord en Wet - 1918-1988, 70 jaar SGP", is een publieke aanklacht geworden op het huidige SGP-beleid. Ds. C. Harinck schrijft in dat boek: "De idee van de neutrale staat die de belangen van alle groepen moet behartigen, heeft sterk meegewerkt aan het verval van de confessionele politiek in Nederland. In het huidige CDA zien we de doorwerking van dit principe. Voorop staat dan niet meer: Wat eist God in Zijn Woord en wat gebiedt Hij in Zijn Wet, maar wat is de wil van het volk, wat is de moraal van de meerderheid en wat is haalbaar?" (Woord en Wet 1918-1948, pag. 16).

De boemerang die SGP-er, C. Harinck, op 22 april 1988 naar het CDA geworpen heeft, krijgt de SGP keihard op eigen hoofd terug, want waar men toen het CDA voor uitmaakte, doet de SGP nu zelf in het kwadraat. De verraderlijke omslag van de SGP t.a.v. de bijbelse plaats van de vrouw, het propagandamakende TV-BvdVlies-debat, de pro-EU koers, spreken hierbij boekdelen. De SGP geselt zichzelf met stok uit eigen woud: Het kiezersvolk beslist en Gods Woord acht men niet meer haalbaar. (einde note).

De oude garde van de Ger. Gem. en een paar vroege scribenten van de nieuwe lichte zijn over het algemeen nog wel antipapistisch. Het idee dat de antichrist nog komen moet, verworpt men als een neo-gereformeerde fabel à la Kuyper, Honig, Wielenga, enz. De Ger. Gem. in onze dagen lijdt echter hevig aan de besmettelijke ziekte van het relativisme en vele GG-predikanten weigeren dan ook om de paus(dom) als dé antichrist te merktekenen.

De Wachter Sions

De Ger. Gem. in Ned. zijn, wat hun houding jegens Rome betreft, tot op de dag van vandaag trouw gebleven aan hetgeen onze vaders hebben geleerd aangaande het roomse beest, dé antichrist, de mens der zonde.

Bewaar het Pand

Over het algemeen is men in dit kerkverband afwijkend omtrent het standpunt van de Reformatie t.a.v. Rome. Rome wordt nog wel als vals bestempeld, maar het radicale bijbelse oordeel ontbreekt. Ds. L.W. van der Meij roept zelfs op om voor de paus te bidden... Hiermee veronderstelt Van der Meij dat bekering van de paus mogelijk is... Andere predikanten zijn ernstiger en waarschuwen voor de grote afval in de kerk die komen gaat (is al bezig - GPPB), maar vereenzelvigen de islam dikwijls met de antichrist.

Note: De paus(dom) is de antichrist, de mens der zonde, kan nooit bekeerd worden, heeft de zonde tegen de H.G. bedreven (2 Thess. 2:3-4), mag men niet voor bidden, is de hoer van Babylon, zal

vernietigd worden (Openb. 14:4, enz.).

Kerkblad der Oud Ger. Gem.

Hoofredacteurs ds. Du Marchie van Voorthuysen en ds. Van der Poel beperken hun kerkblad tot stichting van eigen gemeenten en houden zich verre van twistgeschrift. Zij onthouden zich van polemiek jegens de antichrist en haar vervloekte afgoderij.

Note: Wel wat vreemd! Het is immers ds. Du Marchie van Voorthuysen zelf die tijdens de rouwdienst van ds. J.H. Koster het volgende uitspreekt: "Mijn ziel zucht weleens: O God, zoudt Gij Nederland een knecht willen geven, die het ook kan zeggen hoe ver het weg is? Er is geen stem noch opmerken. Wil ik eens wat zeggen? Niet één profeet is ons tot troost gebleven, die uitklaart de breuk en verlatenheid Gods."

Ds. M. Pronk ontkent zelfs dat de paus de antichrist is en noemt Rome alleen afgodisch. Dr. Seldenrijk waarschuwt in een artikel voor het teken van het beest. Hij verbindt het rijk van de antichrist niet met Rome, maar met de computermaatschappij. Seldenrijk: "In de antichristelijke tijd zal niemand kunnen kopen of verkopen als hij of zij het merkteken van het beest niet heeft (Openb. 13:17). (...) Men werkt aan een (inter-)nationaal persoonsnummer. Zonder deze kaart is het niet mogelijk goederen of diensten te (ver-)kopen. Om verlies of diefstal te voorkomen, zou het persoonsnummer beter onzichtbaar ergens op de huid aangebracht kunnen worden, bijvoorbeeld op de rug van de hand...." (in de vorm van een ingeplante chip - GPPB).

Hierop geeft de auteur van de scriptie het volgende commentaar: "Dit artikel hebben we als sterk afwijkend beoordeeld omdat technische uitvindingen worden gekoppeld aan het teken van het beest. De link met Rome wordt zo verbroken en ontkend."

Note: Seldenrijk koppelt inderdaad het rijk van de antichrist niet met Rome, maar dat betekent niet dat het rijk van de antichrist, Rome, geen gebruik van genoemde techniek zal maken. Ik geloof stellig dat het teken van het beest zeker ook te maken heeft met genoemde persoonsregistratie in de vorm van een onderhuidse chip. Ware christenen zullen zo'n onderhuidse chip weigeren en uiteindelijk niet meer kunnen kopen en verkopen. Dat is in Gods Woord voorzeggd, namelijk in Openbaring 13:17: *"En dat niemand mag kopen of verkopen, dan die dat merkteken heeft, of den naam van het beest, of het getal zijns naams."* Hét teken van het beest is gelegen in de aanbidding van de antichrist en het aanvaarden van zijn duivelse belijdenis, maar gaat ook gepaard met het zichtbare merkteken van het beest (Openb. 14:9), zoals hierboven genoemd. Rome is altijd uit geweest op een totale wereldoverheersing om het levende Kind te vervolgen. De paus, de antichrist, zal dan ook een leidende rol spelen in **'de nieuwe wereldorde'** (waarover ik wel een boek kan schrijven), waarin de grootmachten der wereld het beest zullen aanbidden en ook allen die het teken van het beest zullen dragen. De zulken kunnen nooit meer zalig worden! Het beest uit de zee en de aarde betekenen de wereldse en geestelijke macht van de antichrist. In dit kader halen we ook Openbaring 3:10 aan, waarin Christus Zijn bescherming toezegt aan Zijn ware kinderen: *"Omdat gij het Woord Mijner lijdzaamheid bewaard hebt, zo zal Ik ook u bewaren uit de ure der verzoeking, die over de gehele wereld komen zal, om te verzoeken, die op de aarde wonen."*

Ds. A. Muilwijk leerde wel dat de opeenvolging van pausen de antichrist is, maar denkt dat de islam een groter gevaar zal zijn dan het pausdom.

Note: Het gevaar zal niet komen van de islam opzich, maar van een vereniging tussen het pausdom, de islam, de Gog en de Magog (de groten der aarde) die een wereldmacht zullen vormen tegen (de God van) Israël, onder aanvoering van de paus. *"En ik zag het beest [de antichrist], en de koningen der aarde, en hun heirlegers vergaderd, om krijg te voeren tegen Hem, Die op het paard zat, en tegen Zijn heirlegers", Openb. 19:19.*

Kanttekening bij deze tekst:

49) ik zag het beest = Dat is, den antichrist zelf, die het hoofd van dit leger was, en die zijn drie onreine geesten had gezonden tot de koningen der aarde, om hen tot dezen laatsten krijg tegen Christus en Zijn Kerk op te maken. Waarvan zie hiervoor Openb. 16:13,14.

De valse kerk (o.a. de PKN) is een van de geesten waarover gesproken wordt in Openbaring 16:13.

Kanttekening bij deze tekst:

19) drie onreine geesten = Hierdoor worden verstaan de velerlei gezanten, pauselijke afgezanten en andere geestelijke dienaars van den antichrist, die door de wereld worden uitgezonden, om prinses, koningen en volken aan het antichristische rijk te onderwerpen, vol van bedriegelijkheid en schijnheiligheid, die de apostel, 2 Thess. 2:11, noemt een kracht der dwaling, welke ook van wonderen roemen, die de apostel daar noemt mirakelen der leugens, gelijk de gehele wereld bekend is.

Ds. A. Kort schrijft in het kerkblad van de OGG in een artikel dat de duivel wel geen bijbels meer laat

verbranden, maar dat hij ze bij miljoenen laat vervalsen en verspreiden. "Satan verwoest de kerken niet langer maar bouwt ze veeleer op om de geestelijke hoogmoed te bevorderen. Hij vermoordt de christenen niet op de brandstapels, maar ziet erop toe dat ze tot kinderen der hel gemaakt worden. Deze tactiek heeft hij vanuit het verleden tot nu toe met succes toegepast", aldus ds. Kort.

Analyses kerkelijke eenwording (oecumene) in De Saambinder

Op de valse verbroedering met Rome reageerde ds. G.H. Kersten als een furie: "God verwekke een volk, dat geloof en moed verkrijgt, zoo noodig tegen Rome den strijd opnieuw aan te binden: zoo noodig weder goed en bloed te offeren." Ds. G.H. Kersten, 'Waar moet het toch heen', De Saambinder, 11 april 1929.

Note: Het toppunt van tegenstrijdigheid! Alsof de strijd tegen de duivelse ideologie van het nationaal socialisme van Nazi-Duitsland, waarvoor Kersten zijn loyaliteit heeft doen blijken, niet net zo bijbels legitiem was dan de strijd tegen Rome!

Tegenover de komst van de PKN staat de Ger. Gem. niet veroordelend, tenminste niet in die zin dat zij de PKN een valse kerk noemt, blijkens de 5-delige serie: "Hervormd, Gereformeerd en Luthers Samen op Weg", van dhr. G. Roos.

Note: De serie van dhr. Roos zou Pilatus ook geschreven kunnen hebben. Niet voor en niet tegen. Een man als dr. H.F. Kohlbrugge zou de PKN verwerpen als een valse kerk, aangezien Kohlbrugge de vereniging van de Lutherse kerk en de gereformeerde kerk in Duitsland, inclusief die onbijbelse Agenda, ook verwierp en om die reden als predikant geweigerd werd.

Analyse berichtgeving over In de Rechte Straat (Saambinder)

Tot ± 1963 heeft ex-priester H.J. Hegger "pal" gestaan in zijn strijd tegen Rome. Na die tijd is er bij Hegger van lieverlede een flinke paapse aap uit zijn mouw tevoorschijn gekomen en die heggeriaanse paap heeft zich reeds geruime tijd in zijn ware aard geopenbaard. De auteur van de scriptie geeft een reactie weer van ds. Hegeman op de verandering van Hegger, die niet voor tweeërlei uitleg vatbaar is. Ds. C. Hegeman heeft op 31 januari 1963 zich zeer kritisch uitgelaten in de Saambinder over Heggers voorstel om de woorden "een vervloekte afgoderij" uit de Heidelbergse Catechismus te schrappen. Hegeman: "En moeten wij nu verandering? Neen nooit! Wij verwerpen nadrukkelijk het voorstel van deze gewezen priester met zijn eenheidsgedachten. En waarom verwerpen wij zijn voorstel? Omdat wij protestant zijn." Hegger reageerde fel. Hegeman: "Ds. H.J. Hegger schreef mij, dat wanneer ik mijn beschuldigingen niet introk, hij een schrijven aan alle kerkeraden zou richten."

Note: Ds. Hegeman slaat ferme taal jegens de pro-Rome koers van Hegger en zijn antipapistische polemiek is dan ook volkomen op zijn plaats! Waar zijn die dominees?? Hegger gaat nu volledig in het spoor van A. Kuyper, waarvan gezegd is: "Het is dr. A. Kuyper geweest, die met zijn gevleugelde woorden, dat Rome op dezelfde wortel des geloofs zou stoelen als de Reformatie, een belangrijke stoot gegeven heeft voor de verdere verroomsing van Nederland." Wat dat betreft overtreft Hegger Kuyper zelfs in ruime mate.

De oude garde van de Ger. Gem., tenminste sommigen daarvan, wilden nog staan in de traditie van de Reformatie wat haar bijbelse strijd tegen Rome betreft. Ik voel me met die oude garde van de Ger. Gem. dan ook het meest verwant. Als het echter gaat over de toe-eigening van het heil, dan moeten we terugschakelen, want ook de oude Ger. Gem. garde stelde de wedergeboorte te vroeg en ook bij hen is de leer der Reformatie, de leer en de bevinding van de rechtvaardiging van de goddeloze verbasterd. De inhoud die zij eraan geven is het niet. De Rechtvaardigmaking, ofwel de kennis aan Christus en de vergeving der zonden, staat aan het begin van het geestelijke leven en dat bewust door het geloof, al was het ook het minste ware geloof. De doding der Wet gaat aan de wedergeboorte vooraf, maar staat niet in het kader van de wedergeboorte, hoewel de ontdekking van zonde wel een doorgaande zaak is na ontvangen genade.

Analyse kerkelijke eenwording (oecumene) in De Wachter Sions

De reacties over de kerkelijke eenwording in de Wachter Sions zijn tamelijk behoudend te noemen. Behoudend wil zeggen dat men staat in de traditie van onze vaders en hun antipapistische houding jegens Rome. T.a.v. SoW staat men veroordelend, maar t.a.v. de PKN lopen de reacties uiteen. L.M.P. Scholten is als woordvoeder van het kerkverband betrouwbaar te noemen. Hij volgt een vaste lijn en wijkt er niet van af. Zijn standpunt omtrent de kerkelijke eenwording is gematigd radicaal.

Note: Tegenover de PKN staat de Afscheiding tamelijk verlegen. Zou men de schuld voelen van de

uitdrukking van de NHK, de planting Gods in Nederland? Als dat zo is..., houdt men zeker de mond uit valse schaamte...

Dhr. L.M.P. Scholten gaat terecht de Ger. Bond te lijf als hij in een artikel de uitspraak van het hoofdbestuur van de Ger. Bond weerlegt, namelijk "dat de SoW-kerk geen valse kerk mag heten omdat de gereformeerde belijdenisgeschriften in de grondslag van de PKN zijn opgenomen en daarop beroep mogelijk is." Scholten: "Niet de belijdenis, niet de Bijbel; maar het enige fundament van de kerk is Jezus Christus, en Die gekruisigd. Met de ontkenning van de zoendood van Christus voor de zonden van Zijn volk is die grondslag, als grondslag van de kerk weggenomen. Is dat niet een beslissend kenmerk van de valse kerk?"

Note: Dat is zeker waar, maar dhr. Scholten is hier schrijnend incompleet. Van het fundament der kerk kan Gods Woord niet uitgesloten worden. Het enige fundament der Kerk vinden we zuiver verwoord in **Efeze 2:20!** De PKN is een huis dat tegen zichzelf verdeeld is. Het oude belijden en de tegenspraak hebben dezelfde rechten in die kerk, en zo'n huis zal niet bestaan. Ondertekening van de valse PKN-belijdenis en haar sodomitische kerkorde is verraad aan de Kerk der Reformatie! De GB hééft kerkverraad gepleegd en de homoclausule erbij ingeslikt....

Ook ds. F. Mallan treedt in het strijdperk en stelt een artikel over 'de heilszekerheid' van ds. Hegger aan de kaak, o.a. met de opmerking: "We hebben ds. Hegger van uit de verte de jaren na zijn uittreden uit de Roomse kerk wel gadegeslagen en nog wel eens bij onszelf gedacht: Misschien mag hij de rechte straat nog wel eens vinden." Ds. Mallan mist bij Hegger de bevinding van Psalm 116. *"Ik lag gekneld in banden van de dood...."*

Dhr. L.M.P. Scholten doet er nog een schepje bovenop en schrijft over de koerswijziging van Hegger in de Wachter, anno 2000: "Rome is Rome gebleven, maar Hegger is Hegger niet meer."

Note: Ds. Mallan heeft volkomen gelijk dat de Schriftuurlijke bevinding van Psalm 116 in de theologie van Hegger geheel ontbreekt. Ook Scholten slaat spijkers met koppen. Maar met al hun terechte kritiek is de Ger. Gem. in Ned. (evenals de Ger. Gem.) zelf zwanger van kerkisme en comriaanse embryofilosofie en dat baart eveneens geestelijke schijnzwangerschappen. Ds. Mallan is in de loop der jaren kwa heilstoe-eigening opgeschoven richting Kuyper met zijn veronderstelde wedergeboorte, hoewel ik ds. Mallan zeker niet met Kuyper vereenzelvig. Vanwege haar comriaanse afwijking t.a.v. de leer en bevinding van de rechtvaardiging van de goddeloze, mag de Ger. Gem. in Ned. de hand weleens in eigen boezem steken. Ja, en welk kerkverband eigenlijk niet? Wie eigenlijk niet? *Wij hebben God op 't hoogst misdaan...*

Analyse berichtgeving over In de Rechte Straat (in kerkblad Bewaar het Pand)

Ds. Blom bekritiseert dhr. C.J. Buijs (redacteur van het toekomstblad 'Verwachting') vanwege zijn felle kritiek op Hegger in zijn boek "Het leven uit de doden". Dhr. Buijs: "Het zoetsappige en halfslachtige van ds. Hegger t.a.v. de antichrist is de vreselijke oogst van de valse boom van het nieuw-Calvinistische heulen met Rome!"

Note: Vele 'Bewaar het Panders' zijn op een enkele uitzondering na nooit sterk geweest in hun polemieken jegens Rome en kunnen de radicale kritiek van anderen blijkbaar ook niet verdragen.

Verder toont de auteur van de sriptie aan dat de Oud Ger. Gem. licht negatief is in haar oordeel over de PKN. Met name dhr. C.G. Van der Staaij laat een zwak protestgeluid horen. Zijn sterkste protest luidt als volgt: "Schokkend is ook dat in de regels van de nieuwe kerk [PKN] uitdrukkelijk een grondslag wordt geboden voor de zegening van zogenaamde 'homohuwelijken'. Hiermee zijn we toch wel ver af van de kerk als "pilaar en vastigheid der waarheid"."

Dhr. Van der Staaij komt er niet toe om de PKN een valse kerk te noemen. Daar hoeft hij zich angstvallig voor, want dat zou de SGP teveel kiezers kosten... *"Omdat gij lauw zijt, en noch koud noch heet...."* Opvallend is ook dat in het kerkblad van de Oud Ger. Gem. nooit een artikel geschreven is over de pro-Rome koers van de IRS à la Hegger.

In paragraaf 3.3 geeft de auteur van de scriptie de analyses over de Europese eenwording in de vier kerkelijke bladen weer.

Ger. Gem. - Saambinder

Hierin komt alleen ds. L. Rijkssen aan het woord, die scherp afwijzend staat tegenover de EU. Ds.

Rijksen waarschuwde er in 1962 al voor dat Rome de leiding zal nemen als er op Europees vlak samengewerkt wordt tussen de protestanten en de roomsen.

Note: De auteur van de scriptie had hier wel wat uitvoeriger kunnen zijn door ook recente berichtgeving uit de Saambinder te publiceren. Of liet de nieuwe GG-lichting weer eens verstek gaan?

Ger. Gem. in Ned. - Wachter Sions

In de Wachter Sions is geregeld geschreven over de Europese eenwording. Vooral L.M.P. Scholten laat zich (terecht) zeer negatief uit over de EU. Hij roept de SGP op niet op de EU te stemmen.

Note: Ik zou zeggen, heer Scholten, stem dan ook niet SGP, want anders wordt het wat al te emanciperend, nietwaar?

Chr. Ger. - Bewaar het Pand

Summiere berichtgeving over de EU, waarin ook Rome niet genoemd wordt. *Slaap nu voort...!*

Oud Ger. Gem. - Kerkblad OGG

Eveneens summiere berichtgeving. Alleen dr. W. Fieret schreef in 1992 een artikel "Naar een verenigd Europa?" waarin hij vrij negatief schrijft over de EU, echter lang niet negatief genoeg. Voor velen schijnt de EU nogal wat versnaperingen op te leveren.

Note: Tijdens het lezen van de kerkelijke berichtgeving omtrent Rome, de PKN en de EU moest ik geregeld denken aan Laodicea. Wat is het toch alles lauw en flauw, behalve dhr. Scholten en ds. Kort geven nog enig tegengas. Het grote gros houdt het blijkbaar voor gezien. Er waait een verraderlijke geest door kerkelijk Nederland. Dat is niet nieuw, want dat bleek ook al tijdens de 2e WO onder de SGP-ers, de goeden niet te na gesproken. Echte vaderlandstrouw was toen al ver te zoeken, met name bij de kerkelijke leiders. De trouwe ds. Frits Slomp (de zwerver) vormde hierop een zeldzame uitzondering.

Hoofdstuk 4, *Conclusies pausdom/antichrist*

De Saambinder

Vooral de scribenten ds. G.H. Kersten, ds. J.D. Barth, ds. L. Rijksen, ds. G.A. Zijdeveld en P. Kuyt schreven relatief veel artikelen anti-Rome. De auteur van de scriptie schrijft: "Er is nu al jaren niemand meer die zich druk maakt over roomse onderwerpen. De achterliggende reden ligt waarschijnlijk in het feit dat Gereformeerde Gemeenten de laatste twintig jaar vooral bezig is met het verdedigen van het "theologisch eigene" van de Gereformeerde Gemeenten.

Note: Aangezien het "theologisch eigene" van de Ger. Gem. een rooms onderwerp is, besteed ik er veel aandacht aan op de website.....

De Wachter Sions

Dhr. L.M.P. Scholten vaart een conservatieve koers met zijn oordeel over Rome en legt de vinger bij de zere plek: "Zij die in onze dagen zich reformatorisch noemen, maar op dit punt [namelijk, dat de paus DE antichrist is - GPPB.] de leer der Reformatie verlaten hebben, zouden zich moeten afvragen of dit wellicht niet de vrucht zou kunnen zijn van gebrek aan geestelijk onderscheidingsvermogen, als gevolg van geestelijke en intellectuele hoogmoed, omdat men zich in de studie van het bijbels getuigenis op dit punt verheven acht boven de vaders van toen."

Note: Kalm aan wat, L.M.P., ik dacht dat hetzelfde voor u en de uwen geldt t.a.v. uw roomse toeëigeningsleer: "Wel wedergeboren, maar nog niet gerechtvaardigd, wel de schuld bedekt, maar nog niet vergeven", en u weet het allemaal wel, hé? Maar die dwaalleer is eveneens in strijd met de leer der Reformatie. In de volle breedte van de Afscheiding legt men de wedergeboorte te vroeg. En in onze dagen is geen kerkverband van die dwaling gevrijwaard. Ook heeft L.M.P. ooit ergens geschreven (in het RD of in Terdege) dat in zijn kerkverband geen preken van Calvijn gelezen worden, om geen "verwarring" te creëren. Ik wist niet dat L.M.P. zo'n komiek was. *De verwarring ten top...!*

Bewaar het Pand

Bewaar het Pand heeft het reformatorische pand niet bewaard, zo concludeert de auteur van de scriptie. Ds. K. Hoefnagel laat in een artikel over de antichrist in het midden wie hieronder verstaan moet worden. Wel wijst hij erop dat met al het gediscussieer hierover, vergeten kan worden dat men zelf van nature ook anti Christus is.

Note: Met deze schijnbeweging verlaagt ds. Hoefnagel het antipapistische getuigenis van nu én van de Reformatie tot een discussie. Ja, zo lusten we nog wel een paar van die kromme hoefnagels. De paus kan in zijn handen wrijven en heeft over dit soort struisvogelpolitiek niet te klagen, want het zet geen zoden aan de dijk en de antichrist vreet er geen varken minder om.

Kerkblad OGG

Ds. A.D. Mulwijk neemt in 1990 een helder standpunt in, namelijk die van de oude theologanten dat de paus de antichrist is. Verder werd er weinig over antipapisme geschreven in het kerkblad van de OGG. *"Ik heb mijn rok uitgetogen, hoe zal ik hem weder aantrekken?" Hoogl. 5:3.*

Conclusie kerkelijke eenwording (oecumene)

De Saambinder

De oude garde van de Ger. Gem. liet zich nog zeer negatief uit omtrent de valse oecumene met Rome, maar vanaf 1970 zijn er geen artikelen meer geplaatst die volgens de beoordelingscriteria zeer negatief zijn te noemen. Vanaf de jaren negentig is er geregeld over het SoW-proces geschreven. Zo schreef G. Roos in 1996 en 1999 er een vijfdelige serie over. Deze serie was echter grotendeels informatief van aard. Zeer negatieve beoordelingen treft men daar niet aan. *Geen vlees en geen vis dus.*

De Wachter Sions

Terecht merkt de auteur van de scriptie op: "Een gezichtsbepalend punt van de Wachter Sions is dat de artikelen over dit thema vanaf 1986 allemaal geschreven zijn door L.M.P. Scholten. Enerzijds een goede zaak als één persoon binnen een redactie gespecialiseerd is op een bepaald thema. Anderzijds een gevaar als Scholten zou stoppen met het schrijven voor dit blad. Wie zou zijn werk dan over kunnen nemen? Al met al kunnen we concluderen dat de Wachter Sions een duidelijke stelling inneemt tegen het gevaar van het oecumenische streven van diverse protestantse kerken. Vaak signaleert de redactie dat het allemaal de roomse kant op gaat."

Bewaar het Pand

Wat betreft het thema over kerkelijke eenwording kunnen we stellen dat Bewaar het Pand van koers is veranderd, toen ds. M. Baan met zijn scherpe kritiek op Rome wegviel. Net na de fusie van de PKN op 1 mei 2004 neigt ds. P. den Butter ernaar de PKN een valse kerk te noemen, al durft hij zich niet heel stellig uit te drukken.

Note: Nee, van bijbelse stelligheid moet men in onze dagen niet veel meer hebben. Agrippa ook niet. Hij voelde zich *bijna* een christen, maar nog net niet, *dus was hij het helemaal niet...*

Kerkblad OGG

Zeer zwakke berichtgeving over het gevaar van Rome in het kerkelijke eenwordingsproces. *Als ik het maar heb...*

Conclusies Europese eenwording

De Saambinder

In de Saambinder zijn sporadisch artikelen gesignaleerd die betrekking hebben op de Europese eenwording. Opmerkelijk, vindt de auteur van de scriptie. Zelfs rond belangrijke Europese jaartallen is er zelden gepubliceerd. Hierbij moet we denken aan de ondertekening van de Verdragen van Rome in 1957, de oprichting van het Europees Parlement in 1967, het Verdrag van Maastricht in 1992 en de invoering van de euro in 2002. Ds. L. Rijkse is de enige die in 1962 in een zeer negatief artikel over de Europese eenwording waarschuwt tegen het zoeken van eenheid met Rome op Europees terrein. Zijn profetische stem is nooit opgemerkt binnen de Saambinder. Het was dan ook een eendagsvlieg, aldus de scriptie-auteur.

Note: Ja, als er geen profetie meer is, wordt het volk ontbloot... Aangezien de Ger. Gem. bij de Drie

Formulieren van Enigheid nog een klein regeltje heeft toegevoegd, namelijk "Geloof jij het van mij, dan geloof ik het van jou", kijkt men in dat kerkverband elkaar niet eens zuur meer aan, ook niet als ds. A. Moerkerken de ballon van het beginselprogram van de SGP laat knallen en het aloude beginsel t.a.v. de bijbelse plaats van de vrouw publiek voor de mollen en de vledermuizen heeft gegoooid. Moerkerken heeft hiermee de deur van de Schriftekritiek wijd open gezet.

De Wachter Sions

De GG in Ned. komt er "het beste" van af. Inhoudelijk gezien is van de 21 Wachter-artikelen meer dan 75% (16) zeer negatief over de Europese eenwording, tegenover bijna een kwart (5) die negatief zijn. De beoordeelde artikelen zijn door een kleine groep scribenten geschreven: L.M.P. Scholten (9), F. Th. Roeters van Lennep (6), J. Haalboom (2), H. Meyer (2), J. Boeder (1) en ds. F. Mallan (1). De auteur van de scriptie maakt hierbij wel een opmerking: "Opmerkelijk is dat Scholten [in zijn kritiek op de EU] tien jaar later water bij de wijn doet. Hij blijft de [EU]vlag als afgoderij zien, maar hij vindt het praktisch onhaalbaar om er tegen te strijden, onder meer omdat de sterren ook op de euromunten- en bankbiljetten zouden komen."

Note: Ja, *als 't geld in 't kistje klinkt...* Maar zullen we dan maar overstag gaan en ook het merkteken van het beest aanvaarden om te kunnen blijven kopen en verkopen, omdat er toch niet tegen het beest te strijden valt? Heeft de duivel dan gelijk dat de Bijbel niet meer haalbaar is? **Dat zij verre!** Gods Woord zegeviert! De strijd **is** al beslist door de grote Overwinnaar over zonde, duivel, hel en dood. Gods ware volk zal in de ure der verzoeking, die over de gehele wereld komen zal, worden bewaard! (Openb. 3:10).

Bewaar het Pand

Op 1 artikel na (van ds. P. van Zonneveld in 2002: "Er komt geen Europese monocratie") besteedt men verder geen aandacht aan de oprichting van het Europees Parlement in 1967, het Verdrag van Maastricht in 1992, de invoering van de euro in 2002 en de toetreding van tien nieuwe landen tot de EU in 2004. *BhP blijkt dus aan bederf onderhevig.*

Kerkblad OGG

Slechts 1 artikel van dr. W. Fieret "Naar een verenigd Europa?" verscheen in het kerkblad van de OGG. Fieret is echter tweeslachtig als hij schrijft dat hij omwille van economische, milieutechnische en defensieve redenen vóór Europese eenwording is, maar tevens vindt hij het handhaven van de Nederlandse nationaliteit belangrijk.

Note: Fieret maakt zich zorgen om de EU, maar wil blijkbaar van twee walletjes eten? Dat zal hem en degenen die hem hierin volgen echter zuur opbreken. Het naamchristendom knielt evenwel massaal voor de babylonische EU-toren, en ook zal de antichrist er velen verleiden om het merkteken van het beest te dragen en zijn beeld te aanbidden, in ruil voor een baan en een weelderig bestaan binnen de nieuwe wereldorde, waarover de paus de scepter zwaait. Het getuigenis van de drie jongelingen bij de vurige oven is hier wel op zijn plaats: *"Nu dan, zo gijlieden gereed zijt, dat gij ten tijde, als gij horen zult het geluid des hoorns, der pijp, der citer, der vedel, der psalteren, en des akkoordgezangs, en allerlei soort der muziek, nedervalt, en aanbidt het beeld, dat ik gemaakt heb, zo is het wel; maar zo gijlieden het niet aanbidt; ter zelfder ure zult gijlieden geworpen worden in het midden van den oven des brandenden vuurs; en wie is de God, Die ulieden uit mijn handen verlossen zou? Sadrach, Mesach en Abed-nego antwoordden en zeiden tot den koning Nebukadnezar: Wij hebben niet nodig u op deze zaak te antwoorden. Zal het zo zijn, onze God, Dien wij eren, is machtig ons te verlossen uit den oven des brandenden vuurs, en Hij zal ons uit uw hand, o koning! verlossen. Maar zo niet, u zij bekend, o koning! dat wij uw goden niet zullen eren, noch het gouden beeld, dat gij hebt opgericht, zullen aanbidden", Dan. 3:15-18.*

Hoofdstuk 5, Theoretische onderbouwing

Uit het onderzoek blijkt dat de redactie van het viertal kerkbladen niet open staat voor kritische ingezonden stukken. En als men over twistpunten schrijft, dan vermeldt men in het kort waar de ander volgens de scribent in dwaalt. Vervolgens bestrijdt de scribent uitvoerig de visie van zijn opponent. *Aan refo-competitie hebben we dus geen gebrek.*

Hoofdstuk 6, Interviews

Ds. A. Moerkerken (Ger. Gem.)

De rector van de Ger. Gem. hinkt op twee gedachten. Zijn catechisanten leert hij uit Hellebroek, die de paus de antichrist noemt, maar zelf noemt hij de paus 'een antichrist'. Ook geeft Moerkerken aan het beest uit de zee en de aarde een afwijkende uitleg, die haaks staat op de uitleg van de reformatoren en die van de kanttekenaren. Moerkerken verwerend: "Bedenk dat wij grote waarde toekennen aan het oordeel van de kanttekenaren, maar dat wij anderzijds van oordeel zijn dat de exegese vrij is. Dat is een onvervalst gereformeerde gedachte die ook de kanttekenaren soms verwoorden. We zijn tenslotte niet rooms..."

Note: Ja, ja, dat zegt hij die geen antipapist genoemd wil worden. Roomser kan het niet! Hoewel de kanttekenaren zeker niet onfeilbaar zijn, zet Moerkerken met zijn opmerking de deur wagenwijd open voor vrijblijvende hermeneutiek. Dat houdt in dat wat de Geest op grond van Gods Woord tot de gemeente zegt, niet meer van belang is. Je hoeft in onze dagen werkelijk nergens meer vreemd van op te kijken. Om het roomse gehalte van het 'theologisch eigene' van de Ger. Gem. veilig te stellen, blijkt opportunisme voor Moerkerken een probaat middel te zijn om de palen, die onze vaders gemaakt hebben, te verzetten.

In tegenstelling tot zijn kerkelijke peetoom, ds. G.H. Kersten, wil Moerkerken beslist geen antipapist genoemd worden en ook de Saambinder heeft nooit een antipapistisch karakter gehad, volgens de rector van de Boezemsingel.

Note: Ik weet wel zeker dat de diplomaat ds. Moerkerken bij ds. Kersten en ds. Hegeman op het matje zou zijn geroepen over deze leugen, en... onder de tucht zou zijn geplaatst.

Ds. Moerkerken ziet een "groter gevaar" dan Rome: "Er worden veel meer van onze mensen PKN of Hersteld Hervormd dan rooms."

Note: Hierbij schoot ik even in de lach, neem me niet kwalijk! Enerzijds kiest Moerkerken hier tussen twee kwaden: de roomse moeder of haar PKN-kind? Dan kiest hij liever het PKN-kind. Een religieuze keuze tussen twee kwaden is echter een vervloekte afgoderij! Anderzijds ziet Moerkerken de Ger. Gem. blijkbaar als de enige ware tempel des Heeren en alles wat buiten zijn kerkverband valt, ook de HHK, ziet hij als een bedreiging. Over sectarisme gesproken! Moerkerken mag de woorden uit Jeremia 7:4 wel grondig ter harte nemen: "*Vertrouwt niet op valse woorden, zeggende: Des HEEREN tempel, des HEEREN tempel, des HEEREN tempel, zijn deze!*" Logischerwijs noemt Moerkerken de PKN geen valse kerk. Zijn volgende argument is dan ook het toppunt van opportunisme: "Omdat enige kerkelijke bescheidenheid ons past en het standpunt van 1834 over het hervormd genootschap van die dagen als zijnde een valse kerk vanouds niet door iedereen werd overgenomen. We zien toch wel enige nuance tussen de PKN en Rome."

Note: Moerkerken spreekt hier iets te opvallend bescheiden, alleen om het invriezen van het 'theologisch eigene' van de Ger. Gem. te waarborgen. Maar aangezien de Noordpool momenteel een nonstop smeltingsproces ondergaat, zal het ingevroren afgodisch 'eigene' van de Ger. Gem. op Gods tijd ook wel ontdooien en als een damp verdwijnen.

Dhr. L.M.P. Scholten (GG in Ned.)

Als Rome-specialist van de Wachter Sions heeft Scholten veel antipapistische en anti-EU-artikelen op zijn naam staan. Scholten vindt het terecht dat de Wachter Sions een antipapistisch blad genoemd wordt. Dhr. Scholten laat evenwel blijken dat echte antipapisten de roomsen niet haten. Zo behoort het ook te zijn! Over de koerswijziging van de IRS en de metamorfose van ds. Hegger laat Scholten zich duidelijk uit: "'In de Rechte Straat' heeft in het verleden een kordate houding ingenomen ter fundamentele bestrijding van roomse dwalingen in leer en leven. Maar de 'oecumene van het hart' kreeg meer en meer de overhand. Ds. Hegger schrijft tegenwoordig zoetsappiger over Rome en de paus dan hij ooit over de rechtsreformatorische kerken heeft gedaan!"

Note: Voor de publieke opvattingen, de eerlijkheid en de recht-door-zee mentaliteit van dhr. L.M.P. Scholten heb ik in dit bestek veel respect. Het gros van de huidige scribenten draait er uit eigenbelang maar wat omheen, om de antichrist-kool en de pkn-geit te sparen, de enkelingen uitgezonderd.

Ds. A. van Heteren (Chr. Ger.)

Ds. Van Heteren bleek het niet eens te zijn met de methode van het onderzoek en voelde het kerkblad

'Bewaar het Pand' te kort gedaan. Van Heteren schreef aan de auteur van de scriptie: "Ik ben het met uw conclusies niet eens. Bewaar het Pand staat nog steeds negatief tegenover Rome. Ik vermoed dat uw maatstaven of de gekozen methodes niet deugen. Ook staat Bewaar het Pand kritisch tegenover de PKN en sympathiek ten aanzien van de Hersteld Hervormde Kerk. De Europese eenwording heeft inderdaad niet veel aandacht gekregen in Bewaar het Pand. Wat geschreven is staat er kritisch tegenover."

De auteur van het onderzoek (C.H. van den Hoven) reageerde per e-mail op dit schrijven, maar kreeg geen reactie van ds. Van Heteren.

Note: "Negatief staan tegenover" en "kritisch staan tegenover" is nog heel wat anders dan een bijbels oordeel. Gods Woord spreekt zich niet kritisch uit t.a.v. de antichrist en haar heggeriaanse supporters, maar **vernietigend!**

Ds. A. Kort (OGG)

Ds. Kort spreekt zich veel duidelijker uit over Rome dan ooit in het OGG-kerkblad is gepubliceerd. Ds. Kort: "De opvatting dat de paus van Rome de personificatie van de antichrist is, is naar het Woord van Paulus (2 Thess. 2). Dit is in de lijn van Calvijn met wie we ook in dit standpunt overeenstemmen." Ds. Kort laat blijken dat aan dit onderwerp wel meer aandacht in het OGG-kerkblad besteed had mogen worden. Ds. Kort vindt zijn kerkverband antipapistisch, hoewel hij toegeeft dat dit feit in het landelijke orgaan van zijn kerkverband niet uit de verf komt. Volgens ds. Kort mag de strijd tegen Rome geen strijd tegen vlees en bloed zijn. Ds. Kort: "Ook onze roomse naaste draagt een ziel om voor de eeuwigheid. Bovendien hebben we allemaal een paap in ons hart." Amen - GPPB.

Hoewel ds. Kort zeer afwijzend tegenover de PKN staat en alle vormen van samenwerking en/of lidmaatschap afwijst, heeft het onderzoek hem tot nadenken gezet en bezint hij zich over de vraag of de PKN een valse kerk is. Als het recht ligt zal hij tot de conclusie komen dat de PKN een valse kerk is, hoewel dat niet hoeft te betekenen dat alle leden in die kerk per definitie onbekeerd zijn. Ds. Kort: "Dat hoeven wij niet uit te maken, God weet het."

Note: 1. Rome is geen vlees en bloed en dus kan de strijd tegen Rome nooit tegen vlees en bloed zijn, hoogstens vleselijk. 2. Hoewel wij onderschrijven dat de PKN een valse kerk is, net zoals de Roomse kerk dat is, wil dat niet zeggen dat alle leden van valse kerken onbekeerd zijn. Het bewijs daarvan ligt o.a. in Openbaring 18:4, waarin de Heere **Zijn volk** uitdrukkelijk gebiedt het geestelijke Babylon te verlaten: "Ga uit van haar mijn volk..." Dat slaat duidelijk op een valse kerk(en), waarin ook Gods volk kan verkeren. Zij wordt geboden zo'n babylonische kerk te verlaten. Voor de Reformatie waren er velen van Gods volk lid van de Roomse kerk, mede door het feit dat er toen maar 1 kerk was. Geen enkel argument maakt een lidmaatschap van een valse kerk echter legitiem. Lid zijn van een valse kerk is God verzoeken, Christus onteren en is zielsverwoestend. Aan het lidmaatschap van een valse kerk hangt wel degelijk een prijskaartje: namelijk de plagen zoals die o.a. voorzegd zijn in Openbaring 18:4.

Ds. Kort blijkt wars te staan tegenover de manier en methode van Heggers optreden t.a.v. de Roomse kerk en de verstarde orthodoxie. Ds. Kort: "Hij is toen gaan schelden in plaats van zich te gaan verootmoedigen. Het is niet het beeld van de Meester." Bij de laatste opmerking van ds. Kort moet ik een note plaatsen.

Note: Ds. Kort beoordeelt Hegger alleen op zijn methode (schelden, enz.), maar Kort zegt niets over de inhoudelijke kant van Heggers pennevruchten, want die is honderd keer meer verwerpelijk dan zijn methode. Iemand die de antichrist "zijn lieve broeder in Christus" noemt, zoals Hegger bepaalde pausen kwalificeert, is een valse leraar. Ds. Kort weet dit heus wel, maar waarom houdt hij zich zo op de vlakte? Bovendien, als het over 'een methode' gaat dan weet ds. Kort ook wel van wanten. Het is namelijk nog niet zo heel lang geleden dat ds. Kort fel is uitgevallen tegen de SRA-jongerenavonden én hun voorgangers. Is die houding dan wel het beeld van de Meester? **Ja, dat is het zeker**, want Christus viel ook fel uit tegen de valse leraars, de Farizeeërs en Schriftgeleerden. En Christus heeft ook niet geschroomd om de geldmakende oecumene de tempel uit te slaan, zoals ook Nehemia met Tobia deed. Nu hebben de 21e eeuwse Tobiassen vrij spel op het kerkelijke en politieke erf. En wat te denken van de roeping van bijv. Ezechiël, die door de Heere als een scherpe dorsslede werd gesteld tegen de rebelerende volken waaronder vele schorpioenen verkeerden? De huidige kerkelijke situatie is er echt niet beter aan toe als in Ezechiëls dagen en Gods roeping is onveranderlijk, hoewel die wel onderscheiden kan zijn. Maar geen betutteling op de scherpheid van bijbelse polemieken, want Eén is uw Meester, namelijk Christus. We hebben in onze dagen echt geen gebrek aan pilatusen die hun

handen wassen in onschuld als het gaat over het geding omtrent de kroonrechten van Christus. Een echte herdershond blaft nog als de belangen van zijn meester bedreigd worden, maar nu zitten we met een rofohok vol stomme honden die niet eens bassen kunnen. Dat was ook de klacht van ds. S. Rutherford t.a.v. de kerkelijke Eli-geesten in zijn dagen. Ds. Kort geeft in het interview dus wel een vertekenend beeld van Christus. Daarmee praat ik het ordinaire schelden van Hegger niet goed, maar in onze dagen wordt de bijbelse scherpheid t.a.v. de dwalingen en valse leraars wel verschrikkelijk hoog-oot-moedig automatisch vereenzelvigd met 'schelden' en 'de strijd tegen vlees en bloed'. Draagt Paulus soms ook niet 'het beeld van de Meester' als hij in Galaten 1:8-9 de vloek uitspreekt over allen die een andere leer verkondigen als hij verkondigd heeft, al betreft het ook een engel uit de hemel? Dat te denken is absurd. Gods kind is een lam én een leeuw! Een lam als het gaat om zijn eigen naam en eer, maar als de Naam en de eer van zijn God en Koning in het geding zijn, is hij een leeuw, geheel naar het beeld van zijn Meester. Christus is het Lam Gods én de Leeuw uit Juda's stam. Als de eer van God en/of de kroonrechten van Christus in het geding zijn, is wapperen met de vlag 'ootmoed' slechts een demonstratie van het vrome vlees. Ik meen dat ds. Kort hierin niet helemaal vrijuit gaat en ook de radicale polemieken van onze vaders verloochent. Laten degenen die Christus in onverderfelijkheid liefhebben, en de heilswaarheid van Gods Woord met hun bloed onderschrijven, elkaar de ware liefde ook eens daadwerkelijk betonen. Kerkelijk Nederland is totaal krachteloos geworden door haar ziekelijke zuiltjescultuur; een kerkhof gelijk, vol witgepleisterde graven, maar daar zal God op Zijn tijd mee afrekenen. Het is echter wel zo ver weg in onze dagen dat vele broeders van hetzelfde kruis elkaar volledig negeren, terwijl ze dikwijls wel schouder aan schouder wandelen met de eigenwillige godsdienst. *"Och, dat mijn hoofd water ware, en mijn oog een springader van tranen! zo zou ik dag en nacht bewenen de verslagenen van de dochter mijns volks", Jer. 9:1*, met de hand in eigen boezem.

Over de EU is ds. Kort kort en krachtig en ziet de Europese eenwording ook als een babylonische torenbouw: "We voelen allen wel aan dat de duivel er op uit is om in het rijk der duisternis, de machten en overheden samen te bundelen tot één grote wereldheerschappij." (Met de paus als leider - GPPB.). Toch heb ik een opmerking.

Note: "We voelen allen wel aan..." ?? Ik wenste wel dat dat waar was, maar het is helemaal niet zo dat 'allen' het aanvoelen hetgeen Kort hier zegt. Kerkelijk Nederland slaapt de slaap des doods, de enkelingen uitgezonderd.

Heel helder is ds. Kort over hoe 'de nieuwe wereldorde' zich zal ontwikkelen, hoewel hij de nieuwe wereldorde met de paus aan het hoofd niet met name noemt. Ds. Kort merkt hierbij op dat de wereldlijke macht die verenigd is met de kerkelijke macht zich als een machtige reus zal verheffen tegen Gods Koninkrijk. Hij ziet hierin ook een groot gevaar om met Rome samen te werken in de Europese Unie. Ds. Kort: "Deze strijd is altijd al tegen het levende Kind geweest, maar in het laatst zal deze wereldlijke macht, verenigd met de kerkelijke macht, als een grootmacht opstaan tegen het Godsrijk. Evenwel zal dit rijk van God, dat in de overgeblevenen van Gods kinderen bestaat, nooit ten ondergaan. Israëls bekering zal daarbij een grote rol spelen."

Dr. C.S.L. Janse (oud hoofdredacteur RD en Ger. Gem. lid)

Socioloog Janse doet ook aan opportunisme: "Men kan stellen: de paus was vroeger wél de antichrist, maar tegenwoordig heb je meer reden om beducht te zijn voor de islam."

Note: Rome speelt echt geen poppenkast, zoals Janse suggereert. Beducht voor de islam? Dat was het westen ook voor het communisme. Niet geheel onterecht, maar in Europa moet je het communisme nu in het museum zoeken. God maakte er abrupt een eind aan. De vijanden van Gods Koninkrijk mogen daarom wel beducht zijn voor Gods geducht vermogen! *"Gij zult hen verpletteren met een ijzeren scepter; Gij zult hen in stukken slaan als een pottenbakkersvat", Ps. 2:9*. En zo de Herder zo Zijn volk, namelijk in Hem: *"Maak u op en dors, o dochter Sions! Want Ik zal uw hoorn ijzer maken, en uw klauwen koper maken, en gij zult vele volken verpletteren; en Ik zal hunlieder gewin den HEERE verbannen, en hun vermogen den Heere der ganse aarde", Micha 4:13. "Erkent dien God, Hij is geducht. Hij doet Zijn sterkte boven lucht en boven wolken wonen!"*

Volgens dhr. Janse heeft Hegger weinig invloed op de reformatorische gezindte. Hegger heeft verschillende draaien gemaakt en is op zijn retour.

Note: Ik zou Heggers invloed maar niet onderschatten. Bij de jongerenbewegingen en allerhande

arminiaanse opwekkingsbewegingen heeft Hegger ruim ingang, met name bij de SRA. En via zijn rondzendbrieven verslaat hij zijn duizenden. Op zijn open brief naar Kuitert kwam geen protest van betekenis vanuit de reformatische gezindte. Integendeel, men smeerde Hegger zelfs honing om de mond. Een aantal refo-dominees sprak zich namelijk nogal waardierend uit voor Heggers gebaar naar Kuitert. Opmerkelijk was dat Hegger in zijn ware gedaante ontmaskerd werd door de afvallige Kuitert zelf. Zelfs L.M.P. Scholtens kritiek op Heggers oecumene handreiking aan Kuitert was oppervlakkig negatief. Smeulend antipapisme?

De auteur van de scriptie stelde dhr. Janse de volgende vraag: "Wat is uw visie aangaande het pausdom en de antichrist?"

Janse: "Daar heb ik mezelf nooit uitgebreid in verdiept. Maar ik denk dan eigenlijk: toen vroeger in de Bijbel werd geschreven over de antichrist, kon Johannes nooit op de paus doelen want die was er toen nog niet. Het was heel begrijpelijk dat men tijdens de Reformatie Rome als de antichrist zag. Maar in deze tijd denkt men eerder aan de islam. De Bijbel zegt (1 Johannes 2:22) "Deze is de antichrist die de Vader en de Zoon loochent". Dit is heel kenmerkend voor de islam, want God heeft volgens de moslims geen Zoon. Deze gedachte over de antichrist kan ik wel plaatsen. Maar daarmee blijven de bezwaren tegen Rome recht overeind."

Note: Johannes zou niet geweten hebben van de paus? Dit is toch wel het toppunt van Schriftkritiek. Hiermee wordt de bijbelse profetie geheel de das om gedaan! In 2 Thess. 2, met name in vers 4, wordt in profetische zin wel degelijk de definitie gegeven van de antichrist, de paus. En wat doet de paus (inclusief zijn voorgangers) anders dan de Vader en de Zoon loochenen door zichzelf als stedehouder van Christus te profileren? De paus doet niets anders dan Christus opnieuw kruisigen, God van Zijn troon rukken en de Heilige Geest lasteren. De islam staat slechts in de schaduw van de godslastering van Rome. En hoe kan Janse zijn bezwaren tegen Rome 'recht overeind houden' als hij zegt zich amper in dit soort zaken verdiept te hebben? Waar haalt Janse het relativisme vandaan omtrent de link Rome/PKN/EU, terwijl hij zich er amper in heeft verdiept? Alweer opportunisme van de eerste orde, en dat blijkt zo onderhand wel 'het eigene' te zijn van de Ger. Gem.

Ds. H.J. Hegger (PKN)

Het interview met Hegger levert weinig opzienbarend nieuws op. Wat hij naar voren brengt, wisten we al van hem. Heggers pleidooi dat de opeenvolging van pausen niet de antichrist is, zijn ons genoegzaam bekend. L.M.P. Scholten heeft het in De Wachter Sions, 28 oktober 1999, juist getypeerd: "Rome is Rome gebleven, maar Hegger is Hegger niet meer." We willen aan het interview met Hegger nog wel een note kwijt.

Note: Hegger wil de paus gerehabiliteerd hebben van zijn felle beschuldigingen aan het adres van Rome in zijn boek: "Moeder, ik klaag u aan", en dat doet hij als trouw zoon der kerk, aangezien hij verschillende pausen zijn "lieve broeders in Christus" noemt. Het pausdom van nu moge van kleur veranderd zijn, zoals een kameleon van kleur kan veranderen, maar het huidige Rome is NIETS veranderd met het pausdom van toen dat zich het bloed der martelaren op haar hoerenhoofd gehaald heeft. Rome heeft nooit de vervloekingen van Trente herroepen, die zijn nog steeds van kracht. Die kunnen ook nooit meer ongedaan gemaakt worden en ook niet vergeven worden, want met het Concilie van Trente heeft Rome (opnieuw) de zonde tegen de Heilige Geest begaan. Met zijn 32 jaar roomse academie weet Hegger nog steeds niet wie de paus en het pausdom in hun ware gedaante zijn, namelijk de antichrist. Erger, Hegger wil daarvan niets meer weten en dat komt omdat Hegger feitelijk nooit HERVORMD geweest is in de ware betekenis van het woord. Dat bewijst ook zijn PKN-lidmaatschap. Hegger zet zich nu in als oecumene bruggebouwer tussen Rome en het huidige protestantisme. Een brug te ver! "Van ex-priester tot humanist", is derhalve een toepasselijke titel voor een eventuele biografie van Hegger. In 1991 hebben Hegger en zijn collega T. Vanhuyse, nog een open brief naar de paus geschreven, waarin zij het pausdom vereenzelvigen met het grote Babylon, de moeder der hoererijen en der gruwelen der aarde (Openb. 17/18), met de paus aan het hoofd. Hegger streeft nu naar een oecumene eenheid in 'de levende Christus', en creëert daarmee een scheiding tussen Christus en Zijn leer. Het streven van Hegger is zondermeer godslasterlijk te noemen en een bewijs dat hij een valse leraar is. Hegger voelt zich evenwel intens verbonden met de tegenwoordige roomse 'heiligheidsbewegingen' die hij alle steun verleent. Hegger zit dus danig verstrikt in het werkverbond en is teruggekeerd als een hond tot zijn uitbraaksel.

Aan het interview met *mevrouw W. Ch. Taverne* (dochter van de fel-antipapistische ds. G. Taverne) ga ik voorbij, omdat een publieke mening op het gebied van theologie, kerk en politiek door vrouwen

bijbels gezien ontoelaatbaar is. Met alle respect, maar mevr. Taverne is anders behoorlijk geëmancipeerd door zich te laten interviewen over dit soort aangelegenheden. Ik zie in gedachte vader ds. Taverne zijn wenkbrauwen al fronsen....

Hoofdstuk 7, *Eindconclusies*

De Saambinder

Vaart duidelijk een andere koers dan in de tijd van ds. G.H. Kersten. Ds. Hegeman, ds. L. Rijksen en P. Kuyt zijn nog wel sterk antipapistisch, maar de nieuwe GG-lichting wil de confrontatie met Rome niet meer aangaan en bij monde van ds. Moerkerken zelfs niet met de naam antipapist aangesproken worden. Ds. Moerkerken ziet andere vijanden zoals de islam en het seculier atheïsme.

Note: Dat men in de Ger. Gem. niet de naam antipapist wil dragen is veelzeggend. Elk waar kind van God is een antipapist, niet krachtens geboorte, maar uit vrije genade! Wat ds. Moerkerken zegt is meer een dekmantel dan een geldig argument. De secularisatie heeft in de Ger. Gem. dan ook schrikbarend toegeslagen. In het kader van het onderzoek heeft de Ger. Gem. van vandaag het erfgoed van de Reformatie op genoemde terreinen zwaar verloochend en wedijvert met de gemeente van Laodicea. *"MENE, MENE, TEKEL, UPHARSIN..."*

De Wachter Sions

Als het gaat over het gevaar van het pausdom, de kerkelijke oecumene en de babylonische Europese eenwording, is de GG in Ned. het conservatiefst van alle kerkverbanden, ook naar buiten toe.

Note: Dat conservatisme schrijf ik echter niet toe aan het kerkverband van de GG in NL in haar geheel, maar voornamelijk aan de getrouwe inzet van ds. Mallan en dhr. Scholten. Zij vertonen hierin overeenkomst met de strijdbaarheid van de engel van de gemeente van Efeze, echter de eerste liefde is evenals bij de gemeente van Efeze ook in het geding. Als kerkverband is de Ger. Gem. in Ned. namelijk (generaal gesproken) aan de gemeente van Sardis gelijk en lijdt aan een ernstige vorm van kerkisme en triomfantisme (des Heeren tempel...). De verstarde orthodoxie en het dodelijke fatalisme heeft in de kerk van ds. Mallan schrikbarend toegeslagen. Ik maak geen verwijt, maar ik noem slechts een feit. Met alleen de "zuivere waarheid" in het vaandel, kom je er dus niet... De Ger. Gem. in Ned. heeft nog veel te veel affiniteit met de theologica van dr. Steenblok. Ja, zuiver wil men wel voor de dag komen, maar... *de tollenaar stond van verre...*

Bewaar het Pand

Het Chr. Ger. 'Bewaar het Pand' heeft het erfgoed van de Reformatie nooit wezenlijk vertegenwoordigd. Ook de berichtgeving in Bewaar het Pand t.a.v. het pasudom is uiterst summier. Hoofdredacteur Ds. A. van Heteren spreekt zelfs zijn waardering voor de paus uit. Het feit dat zijn kerkverband de gereformeerde traditie heeft losgelaten, weigert hij te erkennen. Ook uit de waardering van vele Bewaar het Pand predikanten voor de IRS en Hegger blijkt dat Bewaar het Pand de weg naar Rome is ingeslagen. Over de PKN en de EU zijn enkele negatieve artikelen geschreven, respectievelijk door ds. P. den Butter en ds. P. van Zonneveld. Ds. A. van Heteren wil zijn visie over genoemde zaken niet publiek maken. De auteur van de scriptie vindt de houding van ds. Van Heteren een teken aan de wand. Een hoofdredacteur moet richting aangeven en kleur bekennen, zeker over dit soort zaken. *Noch koud, noch heet, maar lauw....*

Kerkblad OGG

De houding van het Oud Gereformeerde blad ten opzichte van Rome is zwak: theoretisch is men wel antipapistisch, maar in de praktijk komt dat niet sterk uit de verf. J. Dankers schrijft in 1983 één keer een zeer negatief antipapistisch stuk, waarin hij waarschuwt tegen hereniging van protestantse kerken met Rome. Mr. C.G. van der Staaij uit in 2004 stevige kritiek op de PKN, maar gebruikt geen termen als "valse kerk". Ook ds. Kort doet dat niet, maar zou als antipapist beter moeten weten. Over de Europese eenwording verschijnt er in 1992 slechts één stuk van dr. W. Fieret, dat alleen een informatief karakter heeft. Over het algemeen is de OGG het minst kerkistisch.

Note: Gods kinderen zijn wel niet van de wereld, maar ze staan wel in de wereld en hebben daarin ook een dure roeping. Als de Kerk die roeping niet nakomt, is er wezenlijk iets mis met de voorganger en de leden. De Koning der Kerk heeft een duidelijke boodschap nagelaten, niet alleen gericht aan de zeven gemeenten van Klein Azië, maar ook aan de Kerk van alle tijden en plaatsen, een boodschap die nooit aan geldigheid en gezag inboet. Als we bijbels zouden moeten aangeven met welke van de zeven gemeenten in Klein-Azië genoemde kerkverbanden overeenkomen, komen we niet veel verder

dan de gemeente van Sardis en die van Laodicea. Geen enkel kerkverband haalt het bij de kenmerken van de gemeente van Smyrna en Filadelfia. De gemeente van Smyrna werd vervolgd vanwege haar getrouwheid aan de zaak en de Naam des Heeren. De gemeente van Filadelfia had kleine kracht, evenwel een grote God, Die opent en niemand sluit, sluit en niemand opent. Ja, daar gaat wat van uit, want het vlees doet niet mee, nee. Christus doet het, Hij HEEFT het gedaan, Hij is het alléén en anders geen, Die de sleutel Davids heeft. Geloofd zij het Lam dat de zonden der wereld op Zich nam om goddelozen en bozen, die zichzelf krachtens de Wet Gods komen te veroemen, met God te verzoenen. Die hier bedrukt met tranen zaait, zal juichen als hij vruchten maait. De oogst is groot, de wereld klein, de arbeiders weinigen, maar eeuwige blijdschap zal op hun hoofden wezen, echter alleen voor diegenen die reeds hier in Christus zijn.

Hoofdstuk 8, *Een woord van dank*

Note: Dankt God in alles!

Hoofdstuk 9, *Nawoord*

In een kort nawoord constateert de auteur van de scriptie dat de reformatorische gezindte grotendeels is verroomst. Hij schrijft: "Ons bijbels-protestantse erfgod dat onze gereformeerde vaders goed en bloed heeft gekost wordt heden ten dagen verloochend door voormannen in de brede gereformeerde gezindte." En verder: "Het mocht ons allen wel tot droefheid worden dat zelfs predikanten, gemeenteraadsleden, wethouders, burgemeesters en leden van de Provinciale Staten, Gedeputeerde Staten, Eerste Kamer en Tweede Kamer, die belijden in te stemmen met de Drie Formulieren van Enigheid hun geloof zo verloochenen door respect te tonen voor Rome. Zij zijn bezig om samen met Rome het licht op de kandelaar te doven, ten koste van de ere Gods."

Toch laat de auteur er geen twijfel over bestaan dat God regeert: "Toch zal Gods Woord dat door de reformatoren, door Gods Geest geleid, is herontdekt, Zijn licht blijven verspreiden." Ook getuigt de auteur van de scriptie dat de Heere ook nu nog Zijn getrouwen heeft in den lande, die, hoewel zij ten dele kennen, in het uur van de waarachtige wedergeboorte wel voelorens hebben gekregen. Ze kunnen daarom de klanken van de bazuin onderscheiden, waardoor ze weten wie vriend en vijand is, aldus de auteur. Hij besluit zijn nawoord met een gedicht van de bekende dichter, **Jacobus Revius**.

*"Oock salmen u, ô Romen, noch verbranden,
Geluckich oock men roemen sal de handen
Die wreken 'tquaet dat ghy ons hebt gedaen.
Geluckich die daer sullen grijpen aen
d'Afgoden snoot van u altaers onreyne
Om die tot stof te gruysen aen den steyne."*

Hoofdstuk 10, *Bronvermelding en literatuurlijst*

De auteur van de scriptie onderzocht verschillende bronnen. Hij sloeg de vier genoemde kerkbladen over een tijdsbestek van 86 jaar -dus zo'n 8000 edities- op de index na, en uit deze torenhoge oplage onderzocht hij relevante artikelen. Tevens raadpleegde de auteur maar liefst 246 boeken, plus de Statenvertaling met de Kanttekeningen.

C.H. van den Hoven